

РОЛЬ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Товстенко В. В., Пустовий В. Д., Пащенко В. О.

Науковий керівник: *Школяр Сергій Петрович* – кандидат технічних наук, доцент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

У сучасному конкурентному середовищі розвиток науки, техніки та інновацій є визначальними чинниками економічного зростання як окремо взятого підприємства чи галузі, так і регіону в цілому [1, 2]. Різноманітні специфічні умови в інноваційній діяльності, зокрема економічній і організаційній, призводять до того, що не зважаючи на спільність предмета інновацій кожне її впровадження має ознаки унікальності. Фундатор інноваційної теорії Й.А. Шумпетер розглядав інновації в динаміці, тобто – як інноваційні процеси (виготовлення нового продукту, а не «новий продукт»; впровадження нового методу, а не «новий метод»; освоєння нового ринку...; отримання нового джерела сировини...; проведення реорганізації...) [3, с. 36].

Також слід зазначити, що інноваційний процес охоплює невиробничу сферу, сферу матеріального виробництва та сферу експлуатації. Він є системою стадій та робіт, яка має складну структуру. Інноваційні процеси більшою мірою, ніж інші елементи науково-технічного прогресу, пов'язані з ринковими відносинами. Їхня спрямованість і темпи залежать від соціально-економічного середовища, в якому вони функціонують і розвиваються [4]. Крім того розрізняють три форми інноваційного процесу: простий внутрішньо-організаційний (натуральна форма), простий міжорганізаційний (товарна форма), розширений.

Простий внутрішньо-організаційний інноваційний процес передбачає створення й використання нововведення у межах однієї організації. Нововведення при цьому не набирає безпосередньо товарної форми. У разі простого міжорганізаційного інноваційного процесу нововведення стають предметом купівлі-продажу в стосунках між виробниками та споживачами. Розширений інноваційний процес виявляється не тільки в самій інновації, а й у підготовці нових виробників для нововведення. Унаслідок взаємної конкуренції виробників нововведення вдосконалюється, набуває нових якостей, розширюються його ринки збуту [4].

Інноваційний процес, інноваційна діяльність, інновації, нововведення нерозривно пов'язані з інтелектуальною власністю, яка багатьма ученими трактується як право автора на винахід, наукову

ідею, розробку, новий виріб чи нову технологію, при цьому, що важливо, вона охороняється державою. Механізм захисту передбачає систему економічних, соціальних і правових методів та засобів підтримки інновацій.

Аналізуючи роль об'єктів інтелектуальної власності в інноваційних процесах, слід зазначити, що в сучасному світі використовуються три основні типи захисту інтелектуальної власності: винахід (технічне рішення, що є новим, корисним у господарській діяльності і може бути практично застосоване), авторське право (сукупність норм права, які регулюють правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням певного інтелектуального продукту, є інструментом власності кожної людини, права і ключовою галуззю права інтелектуальної власності), товарний знак (позначення, знак за яким товари та послуги одних осіб відрізняються від товарів та послуг інших осіб). Шумпетер в своїх дослідженнях користувався логікою, яку зараз називають Тріадою Шумпетера «винахід – інновація – дифузія».

Ринкові умови господарювання створюють для суб'єктів економіки високий рівень конкурентних відносин, у яких виграє той, на чийому боці конкурентні переваги у сфері виробництва і реалізації товарів. Безумовно, що формування грамотної інноваційної політики потребує всебічного вивчення світової практики інноваційного розвитку і теорії інноватики. Конкурентні переваги досягаються завдяки впровадженню інновацій, застосуванню об'єктів права інтелектуальної власності, захисту їх на міжнародному рівні.

В цьому сенсі, досліджуючи роль об'єктів інтелектуальної власності в інноваційних процесах, слід виокремити дослідження, присвячені врахуванню важелів інтелектуальної власності в угоді про асоціацію [5].

Проаналізований масив даних, який згідно умов угоди може бути доповнений, географічних зазначень сільськогосподарської продукції і продуктів харчування Держав-членів ЄС, які мають бути захищені в Україні, показує, що євро чиновниками Україна з насторогою сприймається деякою террою інкогніто. Прагматичний підхід диктує, що до неї необхідно задіяти низку певних запобіжників щодо зменшення власних ризиків через механізм імплементації. В рамках забезпечення продовольчої безпеки держави попередньо виявлені деякі пріоритети діяльності менеджерів за аналізом розглянутих статистичних показників сфери інтелектуальної власності (визнання та охорона географічних зазначень, які походять з територій Сторін) в угоді про асоціацію, а саме тих, що стосуються сільськогосподарської продукції та продуктів харчування.

Список використаних джерел:

1. Школяр С. П. Особливості реалізації регіональних інноваційних програм на Полтавщині. Матеріали міжнародного круглого столу «Розбудова інноваційної інфраструктури в Україні». К., 2008. С. 104–135.
2. Школяр С. П. Аспекти підготовки фахівців до опрацювання та аналізу базових інформаційних потоків на ринковому середовищі. *Педагогічні науки*. 2015. Вип. 12. С. 356–361
3. Бубенко П. Т., Прядкін К. К. Наука та інноваційний процес в Україні. *Проблеми науки*. 2003. № 4. С. 8–12.
4. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. К.: КНЕУ, 2007. 316 с.
5. Школяр С. П. Врахування важелів інтелектуальної власності в угоді про асоціацію при підготовці менеджерів до маркетингової діяльності / *Вісник Черкаського університету*: Збірник наукових праць. Вип.12. Педагогічні науки. – Черкаси : ЧНПУ імені Богдана Хмельницького, 2015. С. 220–225.

ДЕЯКІ СТУДЕНТСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Троян П. Д.
(Полтава, Україна)

Науковий керівник: Школяр Сергій Петрович – кандидат технічних наук, доцент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Реалізація інновацій передбачає створення об'єктів права інтелектуальної власності, в тому числі винаходів, створених завдяки творчій, науково-технічній діяльності винахідників [1]. Дуже важливо те, що у створенні їх приймала активну участь креативна студентська молодь.

Слід зазначити, що відносини, що виникають у зв'язку з набуттям та здійсненням права власності на винаходи (корисні моделі) в Україні, регулюються Цивільним кодексом України та Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (далі – Закон України) [2].

Так, винахід (корисна модель) це результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології, а секретний винахід (секретна корисна модель) – винахід (корисна модель), що містить інформацію, віднесена до державної таємниці, права на який засвідчуються патентом на секретний винахід (секретну корисну модель). Набуття ж права інтелектуальної власності на винахід